

PIET OUDOLF
NOEL KINGSBURY

OUDOLF HUMMELO

NOORDBOEK **HL** BOOKS

Tekst © 2015/2020 Noel Kingsbury en Piet Oudolf
© 2015 Books, Rights & More, Amsterdam
© 2020 Noordboek | HL Books

Ontwerp omslag en binnenwerk
Gert Jan Slagter, Groningen
Vertaling
Rien Meijer, Blaauwulke tekstproducties
Tekstredactie
Barbara Luijken en H  l  ne Lesger
Productiebegeleiding
Wouter Eertink, Graven 13, Deventer
Ondersteuning coördinatie en redactie
Annelies ter Brugge, Zutphen
Drukwerk
Printer Trento, Italië

ISBN 978 90 5615 667 1
NUR 425

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Uitgeverij Noordboek | HL Books – info@hlbooks.nl.

Noordboek | HL Books is onderdeel van
zo Leafdesdichten en in liet fan wanhoop bv
www.noordboek.nl

Een eerdere editie van dit boek verscheen in 2015 bij Fontaine Uitgevers.

INHOUD

WOORD VOORAF

8

INLEIDING

11

Een korte biografie 12
Jac P. Thijssse en heemparken 14
Het ontwerpen van beplantingen 17

HUMMELO, HET BEGIN

23

De tuin, de eerste stappen worden gezet 32
Mien Ruys 42
De trek naar het platteland 45
Het noorden ontwaakt ook 51
Rob Leopold, filosoof-tuinier 52
Het uitkammen van kwekerijen 56
Karl Foerster 60
Ernst Pagels 66
Ontmoeting met een verwante geest 71
Henk Gerritsen 72
Open dagen, een nieuwe manier om contact te maken 77
Anja's favorieten 89

TOENEMENDE BEKENDHEID

97

Verzamelen I 102
Internationale contacten 105
Een visie uitdragen 115
De tuin krijgt vorm 120
De interesse wekken bij het publiek 139

Knippen en scheren 148
'Perennial Perspectives' 151
Zweden, het keerpunt 156
Grassen 165
Nieuwe planten kweken 177
Opdrachten voor openbaar groen 182
Het plantenpalet 201
Piet als fotograaf 202
Steeds wilder 220
Erkenning in Engeland 222
Mengen en weven 228

INTERNATIONALE OPDRACHTEN

235

De Lurie Garden, Chicago, het eerste Noord-Amerikaanse project 235
Strooiplanten 254
Werken met Noord-Amerikaanse planten 258
Onderhoud op afstand 260
Creatieve oplossingen bedenken 263
Twintig jaar vooruitgang 264
The Battery 270
Kennis delen 282
The Trentham Estate, een Engels labyrint 285
Unieke attributen 290
Aanpassingen in de tuin te Hummelo 294
Beplanting in groepen 306
De ideeën ontwikkelen zich 308
De High Line 309
Verzamelen II 310
Borders 316
Projecten in Duitsland en Amerika 333
Verbindingen met architectuur en kunst 336
Beplanting in lagen 337
Grafisch stileren 342
Matrixbeplanting 348

Een nieuwe kijk op ontwerp en plantgebruik 352
Erkenning 353
Meer internationale opdrachten 357
Samenwerking 390
Verhoudingen in beplanting 392
Hummelo, het ontwerpen voorbij 408

Noten

422

Dankwoord

424

Om te bezoeken

426

Register

427

Fotoverantwoording

431

INLEIDING

De groep toeristen kijkt uit over de stad. Een van hen maakt een foto, anderen wijzen naar iets in de stad rondom hen. Maar ze zijn al snel uitgekeken op het straatbeeld vanaf drie verdiepingen hoog en lopen door. Slechts een paar meter verder trekt alweer iets de aandacht van een vrouw uit de groep – een bloem vlak voor haar. Meteen staan ze die allemaal te fotograferen. Ook daarna stopt hun wandeling telkens bij planten die hun opvallen. Eén groepslid is wat achtergebleven. Hij is druk bezig een foto te nemen van een grappige tekst op een reclamebord dat net boven een groep grassen uitsteekt.

Zo gaat het dag in dag uit op de High Line in New York, een van 's werelds meest opmerkelijke experimenten in stedelijke landschapsarchitectuur. Het was een buitengewoon moedige beslissing om een verlaten, verhoogd gebouwde goederenspoorlijn te veranderen in een openbaar park. Dit succesvolle project vond zijn bekroning echter in de beplanting die er een integraal deel van uitmaakt. Een rijke variatie aan plantensoorten, zo gekozen dat ze in ieder jaargetijde een dynamische textuur laten zien, trekt voortdurend mensen naar het park. Het blijkt dat de combinatie van de inrichting van de ruimte, de geringe breedte van het pad en de ligging midden in het stadsgewoel, mensen op een nieuwe manier naar planten laat kijken. Zelfs anders dan ze ooit in botanische tuinen hebben gedaan.

Het idee voor herinrichting van de spoorlijn is afkomstig van de Friends of the Highline, een burgerinitiatief. Het ontwerp werd gemaakt door de landschapsarchitecten van James Corner Field Operations in samenwerking met Diller Scofidio + Renfro. De beplanting, waardoor de High Line wereldwijd mede bekend werd, is ontworpen door de Nederlandse tuin- en landschapontwerper Piet Oudolf, op dit moment een van de

meest beroemde ontwerpers in zijn vakgebied. Zijn werk is vooral in openbare ruimtes te vinden. Hij brengt op een nieuwe manier planten in contact met stadsbewoners. Hij maakt duidelijk hoe effectief een beplantingsontwerp kan zijn bij het creëren van verrijkende en gedenkwaardige plekken. We wonen in een wereld waarin meer dan de helft van de mensheid nu al in stedelijke gebieden leeft. Een wereld waar de natuur snel terrein verliest in de confrontatie met de menselijke drang om de planeet naar eigen behoefte om te vormen. Het creëren van prachtige, rijk gevarieerde en voortdurend veranderende beplantingen is misschien een van de sleutels voor het behoud van onze geestelijke gezondheid in de toekomst, waardoor we tevens in staat zijn de beschikbare ruimte met andere levende wezens te blijven delen.

Dit boek gaat over Piet en zijn werk, maar is – om redenen die hierna duidelijk worden – geen biografie. Hij is een van de succesvolste en meest begaafde vertegenwoordigers van een nieuwe, eigentijdse stroming in het ontwerpen van beplantingen. Maar om te begrijpen wat hij nastreeft, moet je die stroming zelf in haar geheel begrijpen. Het boek legt de nadruk op Piet Oudolf, maar zijn verhaal is geschreven in het licht van dit ‘nieuwe beplanten’.

Om ons onderwerp te introduceren stel ik eerst Piet en zijn gezin voor, richt me dan wat meer op het eigentijds ontwerpen met planten en de mensen die daaraan hebben bijgedragen.

Een korte biografie

Dit boek werd oorspronkelijk geschreven ter gelegenheid van Piets zeventigste verjaardag. Hij werd geboren op 27 oktober 1944 en groeide op in Bloemendaal. Zijn ouders hadden een café-restaurant. ‘Het was,’ vertelt hij, ‘maar een kilometer verwijderd van Thijsse’s Hof, een klein heempark (met wilde planten) waar we als kinderen graag kwamen. Alleen besepte ik toen nog niet hoe belangrijk die plek was.’ In zijn jeugd hielp Petrus (zijn officiële voornaam) uiteraard in de zaak van zijn ouders, maar al snel kreeg hij belangstelling voor het inrichten van tuinen. Hij vertelt dat ‘die belangstelling rond zijn vijfentwintigste begon, nadat hij had besloten niet in het familiebedrijf te blijven’. Ik herinner me dat hij me een keer het huis liet zien, waar hij in zijn jonge jaren had gewoond en me hoge, weelderig groene bamboeplanten aanwees die boven de schutting uit groeiden en vertelde dat dat een van de eerste dingen was die hij ooit had geplant. Hij ging een hoveniersopleiding volgen, zodat hij zich kon vestigen als tuinontwerper. Oorspronkelijk deed hij al het

werk zelf, maar al gauw huurde hij andere vakmensen in zodat hij zich speciaal op de beplanting kon richten. Gegrepen door de ongelooflijke variatie aan planten, die zo makkelijk zijn te kweken in dit vochtige stukje Europa met zijn milde klimaat, kwam hij al snel ruimte te kort. Daarom verhuisde hij met zijn gezin naar de rand van het Achterhoekse dorpje Hummelo, de plek waar ons verhaal straks verder gaat.

Piet is absoluut een familieman. Iedereen die met hem te maken krijgt, ontmoet ook al snel zijn vrouw Anja. Haar steun is essentieel bij zijn werk. Ze hebben duidelijk een heel hechte relatie en zijn dol op elkaar. ‘Anja zorgt voor mij en doet van alles wat ik niet kan,’ zegt Piet. ‘Zij is de sociale kant van wat ik doe. Zij onderhoudt de contacten. We vullen elkaar fantastisch aan.’ Hun zoon Pieter woont in een stad niet al te ver weg en komt regelmatig langs. Hij deelt zijn vaders passie voor vormgeving en heeft een onderneming waarin hij ‘witjes’ en andere tegels verkoopt. Hun tweede zoon, Hugo, woont op het platteland in Ecuador, in het geboortedorp van zijn vrouw, met hun drie kinderen.

Piet ziet er echt Hollands uit – lang, met blond haar en het gebruinde gezicht van iemand die veel tijd buiten doorbrengt. Hij toont een verlegenheid die soms onterecht als afstandelijkheid wordt opgevat en is in het algemeen een man van weinig woorden. In mijn verbeelding zag ik hem altijd als kapitein bij de Verenigde Oost-Indische Compagnie (de VOC) die zo’n belangrijke rol in de Nederlandse geschiedenis heeft gespeeld. Zijn ogen gericht op de verre einder, onverschrokken elk soort weer trotserend. Wanneer je hem een beetje leert kennen, kom je erachter dat hij een warme persoonlijkheid is die graag contact maakt. Het ontwerpen van privétuinen is een uitgesproken sociaal vak. Herhaald overleg met cliënten is onvermijdelijk, je krijgt met hun gezinsleden te maken en vaak moet er gezamenlijk worden gegeten. Piet lijkt vooral goed in het aanknopen van echte vriendschappen, niet alleen met zijn klanten maar ook met de mensen met wie hij samenwerkt aan projecten.

Roem corrumpeert, maar iedereen die Piet kent zal je verzekeren dat zijn karakter geen spat is veranderd. ‘Hij blijft zichzelf, ook in gezelschap van hooggeplaatste personen,’ zegt Joyce Huisman, met wie hij al zo’n dertig jaar bevriend is. ‘Hij is fantastisch om mee samen te werken, hij kijkt en luistert... een geweldige kerel,’ zegt zijn Amerikaanse collega Rick Darke. Piet laat zich werkelijk niet intimideren door welke beroemdheid ook en kan zichzelf waarschijnlijk ook niet op een voetstuk voorstellen. Zijn bescheidenheid is heel Nederlands; het volk waarvan de rijkste burgers

Toen in oktober 2000 bekend werd dat GGN de competitie had gewonnen, realiseerde Piet zich dat hij daarmee een uiterst uitdagend project in handen kreeg. Niet alleen was het zijn eerste project in Noord-Amerika, hij moest bovendien samenwerken met een notoir eigennuttige collega. Het werd een spectaculair succes, wat niet in de laatste plaats te danken was aan het grote wederzijdse respect tussen landschapsarchitect en plantenkenner. Gustafson is van mening dat ‘Piet de manier waarop landschapsarchitecten tegen tuiniers/plantenkenners en hoveniers aankijken, heeft veranderd. We begrijpen nu beter wat die voor een project kunnen betekenen... we kwamen tot de conclusie dat we van zijn manier om vaste planten toe te passen, te weinig wisten. We hadden zijn ervaring nodig.’

Dagelijks wandelen nu honderden, soms duizenden mensen door Chicago's Lurie Garden. Er wordt veel bij de planten stilgestaan om ze te bewonderen: in het voorjaar bij de bloeiende bollen en bomen, tijdens de zomermaanden bij de vaste planten en in de herfst bij de grassenmassa's en de zaaddozen van de inheemse wilde planten. Zelfs in de winter vallen er planten te bewonderen – in plaats van ze te beschadigen hoopt de fijne, droge sneeuw in de Amerikaanse Midwest zich rond de zaaddozen op, wat ze extra laat uitkomen, zolang ze niet volkomen zijn ondergesneeuwd. De onderhoudsploeg snoeit de planten elk jaar terug, maar die zijn dan slechts korte tijd kaal.

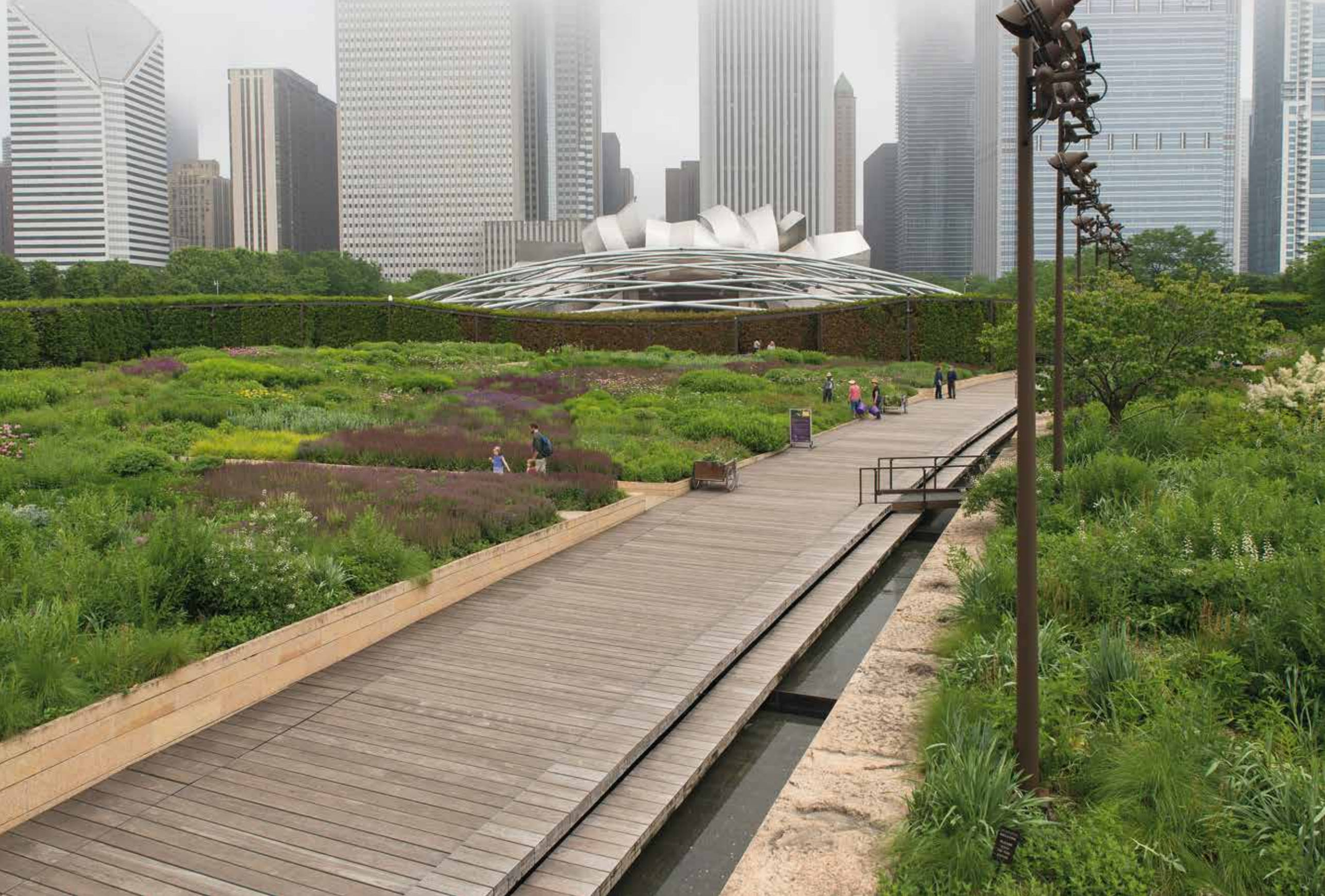
De Lurie Garden is een eye-opener geworden voor heel wat inwoners van Chicago. Je kunt er zien hoe een ruim assortiment vaste planten goed is toe te passen op een plek die niet bepaald bekendstaat om z'n prettige klimaat. Ook wordt duidelijk dat er heel wat inheemse planten zijn die ‘tuinpotentie’ hebben. De Latijnse wapenspreuk van Chicago – *Urbs in Horto* – mag dan vertaald worden als ‘Stad in een Tuin’ en deze stad kent inderdaad diverse prachtige parken, maar het idee om vaste planten midden in de stad te laten groeien was revolutionair. Tegen het einde van de twintigste eeuw was het creëren van tuinen niet iets wat hoge ogen gooide in de cultuur van de Amerikaanse Midwest. Er was echter al wel een voorloper geweest: de ontwerper Wilhelm Miller had al in het begin van de twintigste eeuw prairieplanten voor tuinen en parken gepromoot. Dat was ongeveer in dezelfde periode waarin Frank Lloyd Wright de prairiestijl in de architectuur introduceerde, later gevolgd door Jens Jensen die ook nog met Wright heeft samengewerkt.

Voor het herstel van de prairievegetatie en de toepassing van prairieplanten in beplantingen was al enige tijd een langzaam groeiende belangstelling. Vooral na het begin van het herstel – vanaf 1962 – van een

prairiegebied in het Morton Arboretum even buiten Chicago (nu bekend als de ‘Schulenberg Prairie’). Deze belangstelling was nog voornamelijk beperkt tot ecologen en diegenen die er uitgesproken puriteinse beplantingsideeën op na hielden. Het idee om met prairieplanten echt te gaan ‘tuinieren’ stond nog ver af van degenen die deze planten vooral aanbevelen als alternatief voor gazons en andere plekken met gemaaid gras. Roy Diblik had als een van de weinigen al wel een verband gelegd tussen (de beweging voor) inheemse planten, privétuinen en gebruiksvriendelijk openbaar groen. Hij zou een hoofdrol spelen in de ontwikkeling van de Lurie Garden.

Roy was zijn carrière begonnen in de natuureducatie, maar stapte over naar het onderhoud van parken. Hij had ook een kwekerij van inheemse plantensoorten geleid en had al in 1979 geëxperimenteerd met het kweken van inheemse planten. Daar was overigens aanvankelijk bitter weinig commerciële belangstelling voor. ‘Het was het soort planten dat mensen langs de weg zagen groeien,’ herinnert hij zich. Zijn klanten vond hij vooral onder de ‘natuurherstellers’. Dat veranderde toen ‘de vaste planten meer in de belangstelling kwamen. Dat was vooral te danken aan het werk van Oehme van Sweden aan de oostkust. Ik kon steeds meer *Echinacea* en *Rudbeckia* verkopen. Begin jaren tachtig verkochten we honderdduizenden planten.’ In 1991 begon hij met twee collega's de Northwind Perennial Farm. Dat bedrijf bestaat uit een kwekerij voor de groothandel, een deel voor particuliere verkoop en een hoveniersbedrijf (tuinaanleg en -onderhoud). Bij de manier waarop hij beplantingsplannen maakt, wordt sterk rekening gehouden met onderhoudsgemak. Een deel van de door hem ontwikkelde beplantingsformules kent parallellen met soortgelijke ontwikkelingen in Europa.

Voordat Kathryn Gustafson Piet ontmoette, had ze al een basisconcept voor de tuin uitgewerkt. Daarin was theaterverlichting opgenomen van ontwerper Robert Israel. Piets beplanting moest een verbinding vormen tussen een open gebied (de ‘Light Plate’) en een gebied waar meer bomen zouden komen (de ‘Dark Plate’). De Dark Plate vroeg om soorten die op den duur meer schaduw zouden moeten verdragen. De Light Plate was een meer open terrein. Voor de zuidkant was architect Renzo Piano bezig met het ontwerp voor een uitbreiding van het Art Institute van Chicago. Gustafson beschrijft hoe ‘we de tuin doortrokken naar het Art Institute, waardoor een hoge, achter in de tuin geplaatste haag (genaamd ‘The Shoulder Hedge’) een zeer theatrale uitstraling kreeg. Dat was de entourage waarbinnen Piet aan de slag kon.’

iets,' zegt hij, 'maar in dit geval deed ik het wel.' Gezien het effect op het publiek was het ongetwijfeld een juiste beslissing.

Werken met Noord-Amerikaanse planten

De Lurie Garden betekende voor Piet een kennismaking met de Noord-Amerikaanse prairieflora. Net zoals iedereen die met vaste planten werkt, wist hij natuurlijk dat veel van de planten die in Europa worden toegepast van Noord-Amerikaanse origine zijn. Denk aan soorten zoals *Aster*, *Echinacea*, *Helianthus* en *Solidago*. Maar doordat de introductie van deze planten al meer dan een eeuw eerder had plaatsgevonden, waren veel Europese tuiniers zich niet (meer) bewust waar ze in het wild groeien. Ook niet dat de gekweekte soorten maar een klein deel uitmaken van de vele vormen die in Noord-Amerika voorkomen. Roy Diblik herinnert zich dat hij Piet meenam naar enkele prairiehabitats: 'In 2002 ging Piet met me mee naar de Schulenberg Prairie. Hij was totaal overdonderd. Het was voor hem een zeer emotioneel moment. Het zien van al die bloeiende *Baptisia leucantha* maakte een enorme indruk op hem. Daarna heeft hij veel in het beplantingsplan voor de Lurie Garden veranderd. Hij voegde meer inheemse planten toe, zoals *Baptisia* en *Sporobolus*. In de herfst kwam hij, samen met Anja, opnieuw over. We hebben toen de Markham Prairie ten zuiden van Chicago bezocht. Daar bloeiden toen massa's *Liatris*.'

Vanaf dat moment begon er een toenemend aantal Noord-Amerikaanse planten in Piets ontwerpen op te duiken. Andere Europese ontwerpers en hoveniers deden in ongeveer dezelfde periode een soortgelijke ontdekking. Of – misschien beter gezegd – herontdekking, want in het begin van de twintigste eeuw was er ook al belangstelling voor geweest. Veel soorten, zelfs hele geslachten, zoals *Baptisia* en *Vernonia*, waren al eerder in de handel geweest. Ze waren echter nooit populair geworden en daardoor na de Tweede Wereldoorlog vrijwel uit het kwekersaanbod verdwenen. Maar nu werden ze opnieuw gekweekt en door de kwekers gepromoot. In Groot-Brittannië en Duitsland was er rond deze tijd een toenemende belangstelling voor prairiebeplanting. Ze vroeg weinig onderhoud en ze was een natuurvriendelijk type beplanting voor stedelijke gebieden. En – niet minder belangrijk – ook de Noord-Amerikanen begonnen de schoonheid en waarde van hun eigen flora te herontdekken. De Lurie Garden was zowel een stimulans voor deze beweging als een gevolg ervan. 'Het veroorzaakte een schokgolf in Chicago,' zegt Roy. 'Toen de Lurie Garden net nieuw was, stonden

Sorghastrum nutans, boven, en *Aster* 'Herfstweelde', twee planten afkomstig uit Noord-Amerika, die voorkomen in de ontwerpen van Oudolf.

Twee Duitse opdrachten, Bad Driburg in Noordrijnland-Westfalen, boven,
en Maximilianpark in Hamm, onder.

landschapsontwerpster Martha Schwartz en de conceptuele kunstenaar Jenny Holzer.

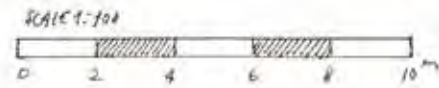
Met Piets project in Bad Driburg waren zestien duizend planten in tachtig verschillende soorten en cultivars gemoeid. Het kreeg 'een eigen plek' in het park in plaats van dat het de overgeschoten ruimte moest vullen, zoals zo vaak het geval is met vaste planten. Het is een prominente attractie op zich.

Een heel ander project in Duitsland, dat Piet in 2010 afrondde, lag in het Ruhrgebied. Deze postindustriële streek was vanaf het midden van de negentiende eeuw het centrum van de Duitse zware industrie geweest. Duitsland heeft het verdwijnen van zijn vroegere industriële terreinen met aanzienlijk meer respect begeleid dan veel andere landen. Het Ruhrgebied is nooit verworden tot een trieste 'hoop roest', hoewel er genoeg terreinen zijn te vinden die postindustriële verwaarlozing laten zien. Landschapsherstel en openbare kunst spelen een grote rol in de herinrichting van de regio. Ze maken zelfs deel uit van een strategie om toeristen te trekken. Zo werd zelfs de ooit smerige industriestad Essen Culturele Hoofdstad van Europa in 2010. Een van de projecten die het verschil maakten was een nieuw openbaar park, het Berne Park, dat op een oud industrieterrein werd ontwikkeld door de landschapsarchitecten Davids|Terfrüchte + Partner. Hier werden twee betonnen bassins met een doorsnee van tachtig meter, oorspronkelijk bedoeld voor industriële waterzuivering, als kunstinstallatie beplant naar een ontwerp van Gross Max. Het ene bassin werd een watertuin, het andere een verdiepte vasteplantentuin die door Piet werd beplant. De aangebrachte grond was helaas niet ontdaan van onkruid waardoor het onderhoud een strijd werd.

In 2011 voltooide Piet een ander project in Noordwest-Duitsland: het Maximilianpark in de stad Hamm. Het park ligt boven op een oude kolenmijn en op de plek waar ooit een regionale tuinbeurs werd georganiseerd. Het park werd oorspronkelijk al in 1984 aangelegd, maar er werd besloten dat wat eigentijdse aanpassingen niet verkeerd zouden zijn.

In dezelfde periode als waarin de projecten in Duitsland liepen, werkte Piet ook aan een aantal opdrachten in Rotterdam. De oude havenkade in de stad was al jarenlang nauwelijks meer als zodanig in gebruik. Er werd een tweehonderd meter lange reeks van beplantingen langs de Westerkade aangebracht. De stijl ervan was eenvoudiger en grafischer dan veel van Piets werk. Hierdoor kon het zowel worden bewonderd door verkeersdeelnemers als door joggers en wandelaars langs de waterkant.

SECTION
D

PIET OUDOLF, HÜMMELO, HOLLAND

PERENNIAL PLANTING DESIGN FOR
VITRA CAMPUS WEIL AM RHEIN
SCALE 1:100 DATE MARCH 2019

Privétuin in Engeland.

verdeling of de grootte van de groepen aanpassen. Het kan ook zijn dat hij vindt dat er meer hoogte in een groep planten moet komen. Piets handtekening is altijd herkenbaar in de beplanting.'

Tom de Witte is een jongere collega die een aantal keren voor Piet heeft gewerkt en die ook werk van hem heeft overgenomen. Zelfs als tiener was hij al graag met tuinen bezig. 'Ik ben vanaf mijn twaalfde met beplanting bezig geweest,' zegt hij. 'Ik hoorde voor het eerst over Piet Oudolf toen ik zeventien was. Een paar maanden later slaagde ik voor m'n rijexamen, leende mijn moeders auto en reed naar Hummelo.' Hij studeerde in Boskoop, een belangrijk centrum voor zowel de kwekerijsector als voor hoveniers en ontwerpers van tuinen. Vervolgens begon hij zijn carrière als tuinarchitect in België. 'Vanaf 2000,' herinnert hij zich, 'heeft Piet me gevraagd hem bij projecten zoals de West Cork Garden in Ierland te helpen.' Zijn aandeel in Piets werk heeft zich door de jaren heen uitgebreid, maar – zoals hij zegt – 'het is lastig om mijn rol goed te omschrijven'. Hij vervolgt: 'Piet neemt de leiding omdat hij al bepaalde ideeën in zijn hoofd heeft hoe iets moet overkomen. Hij zet de eerste stappen voor het maken van een totaal basisplan. We bespreken dat, hij maakt het rond en ik verwerk het in AutoCAD. Hij vraagt me ook vaak om delen van de beplanting uit te werken.' Tom treedt ook op als projectmanager: 'Ik ben degene die met de aannemer praat over zaken zoals grondvoorbewerking en met de lokale uitvoerders over het verkrijgen van de planten.'

Tom is een geschikte persoon om vragen te stellen over de mate waarin Piet zich nog steeds innovatief ontwikkelt. 'Het lijkt misschien dat hij zichzelf herhaalt,' zegt hij. 'In zekere zin is dat ook zo omdat het een heel succesvolle benadering is, maar het wordt nooit knip-en-plakwerk. Hij is er altijd op uit om nieuwe planten toe te passen of oude bekende op een nieuwe manier. Zou je tien jaar geleden geloofd hebben dat Piet eenjarige planten in een tuin zou toepassen? Toch doet hij dat nu, ten minste met de meer natuurlijk ogende soorten die open plekken mogen vullen gedurende de eerste paar jaren.'

Grotere projecten op het Europese continent worden vaak uitgevoerd door de Nederlandse landschapsarchitecten Jelle Bennema en Michiel Huls van Deltavormgroep, een onderneming waarin de betrokkenheid bij het ontwerpen met planten altijd al sterker was dan bij de meeste andere. 'Wij begeleiden de technische ontwikkeling van projecten en ook het verwerven van de planten,' zegt hij. Soms wordt de firma ook

De start van de Oudolf Garden Detroit, op Belle Isle.

betrokken bij het onderhoud, in samenwerking met Climmy Schneider. ‘Het kan lastig zijn om opdrachtgevers ervan te overtuigen dat iemand het onderhoud moet coördineren,’ zegt hij. ‘Maar we geloven, zoals Piet altijd zegt, “dat het tuinieren begint als de aanleg is voltooid”, dus proberen we ze te overtuigen daarmee rekening te houden.’ Jelle stelt vast dat ‘de samenwerking met Piet van invloed is geweest op hoe wij op kantoor werken. We doen nu veel meer met beplantingsontwerpen en we leren enorm veel van hem. Hij heeft zijn hele leven al tussen de planten gewerkt, daardoor is het samenwerken met hem een leerervaring.’ Over Piets dieper gaande invloed, zegt hij te geloven dat ‘Piet grote invloed op het ontwerpen met planten in Nederland heeft gehad. Hoewel hij in het begin alleen werd gezien als tuinontwerper, wordt zijn belang voor het ontwerpen met planten nu veel breder erkend.’

In de USA, en dus veel verder van huis, is Piet in toenemende mate gaan vertrouwen op collega’s die hem helpen bij de realisatie van projecten: Roy Diblik is er daar een van, samen met Austin Eischeid (beiden uit Chicago) en Hannah Packer in New York. Austin heeft sinds 2014 een aantal tuinprojecten voor Piet uitgevoerd, dat deed hij naast het werk voor zijn eigen ontwerpbureau. ‘Het eerste project waarin ik werkte was in de omgeving van Omaha (Nebraska),’ herinnert hij zich. ‘Ik solliciteerde daarnaar en het was een openbaring voor me. Piet stond achter me en legde me uit hoe alles er in het wild uitzag en waarom hij de dingen invulde zoals hij deed. Dat kwam echt bij me binnen en naarmate hij meer vertrouwen kreeg in dit samenwerkingsstelsel, liet hij ons ook grotere projecten uitvoeren. Dat stelde hem in staat meer gedaan te krijgen. Als hij nu naar de USA komt, kan hij drie projecten bezoeken in plaats van maar één: in plaats van twee weken aan een project te besteden, hoeft hij er nu tegen het eind van de aanleg maar drie dagen aan te besteden.’ Hij omschrijft hoe dat gaat: ‘Ik breng de verf aan op de grond om ervoor te zorgen dat iedere plant op de juiste plek komt. Ik leg daarna eerst de strooiplanten uit, gevolgd door de groepsplanten.’ Austin houdt zich ook met het verwerven van de planten bezig: hij gaat de strijd aan met het probleem dat inherent schijnt te zijn aan het ontwerpen met planten in het algemeen: de verkrijgbaarheid van planten. ‘Ik moet werken met wat ik te pakken kan krijgen, maar het helpt dat ik dicht bij Roy Diblik woon, hij blijkt steeds weer kleine voorraadjes ergens in zijn kassen verborgen te houden.’

Austin Eischeid en Roy Diblik speelden ook een grote rol bij de implementatie van de Oudolf Garden Detroit. De beplanting werd daar

